

LIFE PROSPECTIVE: startuje desetiletý projekt pro lepší ochranu rostlin, hub a živočichů

16.1.2024 - Karolína Šůlová, Lucie Ješátková | Ministerstvo životního prostředí ČR

Za deset let zlepšit kondici české krajiny, uchovat a zvýšit její biodiverzitu, zvrátit úbytek nejohroženějších druhů je ambicí Agentury ochrany přírody a krajiny ČR a Ministerstva životního prostředí, kterou zaštiťuje dlouhodobý projekt LIFE PROSPECTIVE [1]. Od jeho startu v lednu 2024 potrvá až do roku 2033. Přinese na čtyři desítky nových záchranných programů, programů péče a regionálních akčních plánů pro vybrané ohrožené druhy rostlin, hub a živočichů, ale také jejich důkladný monitoring. LIFE PROSPECTIVE se zaměří také na osvětu, vzdělávání a komunikaci.

„Červené seznamy počítají v Česku mezi kriticky ohrožené, ohrožené či zranitelné druhy 908 druhů cévnatých rostlin, 162 druhů obratlovců (největší zastoupení mezi nimi mají ptáci) a přes 3 300 druhů bezobratlých. Vzácné rostliny a živočichy ohrožuje celá řada vlivů. Vedle nešetrného hospodaření v krajině je to třeba i klimatická změna nebo invazní druhy, kterých je u nás na 188 druhů rostlin a živočichů. Ve snaze úbytek druhové rozmanitosti zastavit nebo aspoň zpomalit jsme připravili novelu zákona o ochraně přírody [2], které má usnadnit jejich efektivní ochranu. Projekt LIFE PROSPECTIVE, který právě začíná, nám umožní věnovat péči širšímu spektru ohrožených druhů včetně volně žijících opylovačů,“ vysvětluje **ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL).**

V naší krajině ubývají opylovači, mizí řada druhů rostlin a živočichů. V České republice je ohroženo klesajícím počtem jedinců nebo rizikem vyhynutí 18 % druhů savců, 48 % druhů ptáků, 61 % druhů plazů, 59 % druhů obojživelníků, 45 % druhů ryb, 52 % druhů cévnatých rostlin.

„Během následujících deseti let chceme zvrátit negativní trend u nejohroženějších druhů, realizací vhodné péče o stovky lokalit v České republice ve spolupráci se zemědělci a lesníky, eliminací negativních vlivů a aktivním zapojením veřejnosti. Zaměříme se také na to, jak zlepšit stav krajiny s cílem uchování a zvýšení biodiverzity,“ vysvětluje hlavní cíle projektu LIFE PROSPECTIVE **Pavel Pešout z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.**

„Připravíme 44 nových záchranných programů, programů péče a regionálních akčních plánů [3] pro vybrané ohrožené druhy rostlin, hub a živočichů. Zároveň budeme pokračovat v práci na těch, které již běží. Součástí projektu je také důkladný monitoring populací druhu a efektu prováděných zásahů. Zaměříme se také na osvětu, vzdělávání a komunikaci, budeme hledat cesty, jak krásy naší přírody a její přínosy pro náš život přiblížit lidem,“ říká **Jindřiška Jelínková z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.**

Záchranné programy jsou u nás zpracovávány pro nejohroženější druhy živočichů a rostlin. Kombinují různé typy opatření s cílem dosáhnout zvýšení populace daného druhu. Chrání a obnovuje se jejich přirozené prostředí, někdy se zakládají záchranné chovy nebo se rostliny pěstují v kulturách a vysazují. Pro druhy, které jsou vázány na určitý region nebo jsou v něm bezprostředně ohroženy vyhynutím, se připravují regionální akční plány. Nyní je realizováno 13 záchranných programů a 12 regionálních akčních plánů. Programy péče se pak připravují pro ty zvláště chráněné druhy, které svými životními projevy mohou způsobovat konflikty s hospodářskými zájmy člověka, zároveň však v

přírodě zastávají klíčovou roli. Hlavní náplní programů péče je hledat cesty, jak takové konflikty minimalizovat. V současnosti běží tři programy péče – pro vlka, bobra a vydru.

„Pro přežití člověka je nezbytné uchování přírody, zvláště zdravých přírodních ekosystémů a biodiverzity. K tomu potřebujeme správně nastavené předpisy, ale také zajištění aktivní péče. Tu umožňují právě záchranné programy. Díky nim například z české krajiny nevymizel hvozdík písečný český a daří se zvyšovat počty užovek stromových či syslů. Cíle projektu PROSPECTIVE jsou ambiciózní, ale mají potenciál přinést pozitivní změny do naší přírody a krajiny,“ uzavírá Pavel Pešout.

Poznámky:

[1] Projekt PROSPECTIVE (LIFE22-IPN-CZ-PROSPECT- 101104621-2) byl podpořen z finančního nástroje Evropské unie LIFE. V současné době v programu LIFE probíhá také osmiletý projekt Jedna příroda, který usiluje o zachování rozmanitosti přírody v cenných lokalitách soustavy Natura 2000 pomocí efektivního plánování a zajištění péče o tato území, využití výsledků aktuálního výzkumu v praxi i pomocí rozvoje dobrých vztahů a dlouhodobé spolupráce s vlastníky a uživateli pozemků, které se nacházejí právě v chráněných územích.

[2] Tisková zpráva zde.

[3] O záchranných programech, regionálních akčních plánech a programech péče naleznete více na webu www.zachranneprogramy.cz.

https://www.mzp.cz/cz/news_20240116_Life-prospective-desetiletý-program-na-ochranu-rostlin-a-zivocichu